

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej ako „MPSVR SR“ a „gestor“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 112/2018 Z. z.“)

Lokalizácia: § 15a ods. 3, § 15c ods. 1, § 15e ods. 1

Účinnosť: 01. 07. 2023

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 159

Povinnosť predkladať investičnú zmluvu pri žiadosti o zaradenie do evidencie rodinných podnikov a žiadosti o registráciu rodinného podniku

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/361>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=8&CPT=1214>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 19. 06. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:

Zákonom č. 494/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa do zákona č. 112/2018 Z. z. vložili nové ustanovenia týkajúce sa rodinných podnikov, ktoré vytvorili právny rámec problematiky rodinného podnikania, v rámci ktorého sa vymedzila základná definícia, ciele a určujúce znaky rodinných podnikov, ustanovili sa podmienky evidencie rodinného podniku a podmienky získania, zániku a zrušenia štatútu registrovaného rodinného podniku, a zároveň sa definovali povinnosti registrovaných rodinných podnikov, ako aj výkon štátnej správy v oblasti rodinnej ekonomiky.

Ustanovenie § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. definuje podmienky, za akých môže do rodinného podniku vstúpiť rozvojový kapitál spôsobom ekvity, a zavádza právnu fikciu, kedy pri zmenených vnútorných podmienkach podnik naďalej spĺňa základné definíčné znaky rodinného podniku. Cieľom takejto úpravy je umožniť okrem vlastného a bankového (prípadne iného dlhového) financovania aj formou ekvityných investícií, ktoré predstavuje spôsob získavania kapitálu výmenou za vlastnícky podiel v spoločnosti.

Ustanovenie § 15c zákona č. 112/2018 Z. z. definuje evidovaný rodinný podnik, pričom podľa ods. 1 možno do evidencie rodinných podnikov zaradiť žiadateľa, ktorý spĺňa podmienky podľa § 15a ods. 1 zákona č. 112/2018 Z. z. (rodinný podnik musí byť obchodná spoločnosť, družstvo alebo fyzická osoba – podnikateľ). Žiadosť o zaradenie do evidencie rodinných podnikov sa podáva na formulári, ktorého vzor určuje MPSVR SR. Zároveň sa určujú aj prílohy potrebné k žiadosti o evidenciu.

V § 15e zákona č. 112/2018 Z. z. sa upravuje priebeh konania o priznanie štatútu registrovaného rodinného podniku. Žiadosť o priznanie štatútu registrovaného rodinného podniku sa podáva na formulári, ktorého vzor určuje MPSVR SR zároveň s potrebnými prílohami, ktoré sa k žiadosti pripájajú.

Hoci dané ustanovenia definujú podmienky či už žiadosti o zaradenie do evidencie rodinných podnikov alebo žiadosti o registráciu rodinného podniku, obe z nich je potrebné okrem správneho vyplnenia aj doložiť patričnými prílohami. Predmetom tohto hodnotenia sú prílohy týkajúce sa investičnej zmluvy, ktorú je potrebné doložiť v prípade, keď fyzická osoba, ktorá nie je členom spoločnej rodiny, alebo právnická osoba získavajú hospodársky prospech z podnikania obchodnej spoločnosti alebo družstva v rozsahu viac ako 50 % zo zisku po zdanení a zároveň vykonávajú priamo alebo nepriamo väčšinu hlasovacích práv v spoločnosti či družstve. Táto situácia nastáva z dôvodu ochrany ich investície, pričom sa posudzuje v súlade s § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

V otázke pôsobenia regulácií, zavedenie ekvityného financovania umožňuje týmto podnikom získať kapitál výmenou za vlastnícky podiel, čím sa rozširujú možnosti ich rastu a rozvoja. Právna fikcia zabezpečuje, že podnik si zachová status rodinného aj po vstupe investora, čo je dôležité z hľadiska generačnej kontinuity. Na druhej strane, proces registrácie a splnenie legislatívnych podmienok predstavujú administratívnu záťaž, ktorá môže byť najmä pre menšie podniky nadmerne zložitá.

Pri hodnotenej regulácii sa otvára aj téma dostatočnej ochrany citlivých informácií, ktoré sú súčasťou investičnej zmluvy. Samotná zmluva obsahuje dôverné informácie zmluvných strán nielen o spôsobe, resp. výške investície, ale aj o ďalších zmluvných podmienkach. Tieto informácie môžu byť natoľko súkromné, resp. citlivé, že to u mnohých subjektov môže vytvárať pochybnosť o ich dostatočnej ochrane, ak majú byť súčasťou žiadosti o evidenciu alebo registráciu rodinného podniku.

Zložitosť podmienok a formulárov môže konzervatívnejšie podniky odradiť od vstupu do systému.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Príloha č. 5 žiadosti o zaradenie do evidencie rodinných podnikov a príloha č. 6 žiadosti o registráciu rodinného podniku: Vypracovanie žiadostí, najmä kompletizácia príloh, je pre rodinné podniky administratívne náročné a vybrané prílohy nie sú jednoznačné. Pokiaľ ide o predloženie investičnej zmluvy podľa § 15a ods. 3 Zákona o sociálnej ekonomike, investori (najmä zahraniční) sú štandardne senzitívni na ochranu podmienok svojej investície. Potreba predložiť investičnú zmluvu k žiadosti preto nevyhnutne odrádza mnohých žiadateľov od podania žiadosti. Navyše, v praxi sa môže stať, že predložením investičnej (alebo obdobnej) zmluvy sa žiadateľ dostane do porušenia podmienok, za ktorých bola investícia poskytnutá, a to najmä s ohľadom na povinnosť dôvernosti údajov týkajúcich sa investície. Predmetom ex post hodnotenia by malo byť prehodnotenie povinnosti predkladať investičnú zmluvu ako prílohu oboch žiadostí (v prípade ak ju má v zmysle §15a ods. 3 Zákona o sociálnej ekonomike uzavretú).
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, podľa ktorej boli dotknutými subjektmi rodinné podniky, ktoré požiadajú o zaradenie do evidencie rodinných podnikov rodinného podniku. Predpokladalo sa, že: ▪ v roku 2023 bude na Slovensku evidovaných 2 000 rodinných podnikov (z toho 1 938 malých a stredných) a registrovaných 75 rodinných podnikov (z toho 73 malých a stredných), ▪ v roku 2024 bude na Slovensku evidovaných 6 000 rodinných podnikov (z toho 5 814 malých a stredných) a registrovaných 165 rodinných podnikov (z toho 160 malých a stredných), ▪ v roku 2025 bude na Slovensku evidovaných 8 000 rodinných podnikov (z toho 7 752 malých a stredných) a registrovaných 425 rodinných podnikov (z toho 413 malých a stredných). Ex post: Dotknutými subjektmi sú rodinné podniky, ktoré požiadali o zaradenie do evidencie rodinných podnikov alebo o registráciu rodinného podniku. K dátumu spracovania formulára neboli evidovaný/registrovaný ani jeden rodinný podnik (za obdobie od júla 2023 do apríla 2025).
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak vplyvy na podnikateľské prostredie neboli kvantifikované. V analýze vplyvov na podnikateľské prostredie boli v rámci rodinnej ekonomiky opísané pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské subjekty. Z pohľadu regulácie sa uvádzali vplyvy na podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú zákonom stanovené podmienky rodinného podniku a požiadajú o zaradenie do evidencie rodinných podnikov. V rámci negatívnych vplyvov sa počítalo s administratívnymi nákladmi pre tie podnikateľské subjekty, ktoré sa rozhodnú požiadať o evidenciu. Keďže však nešlo (a nejde) o povinnosť a návrh nezaväzoval žiadne subjekty k informačným či iným povinnostiam, administratívne náklady vznikajúce v súvislosti s dobrovoľnou evidenciou neboli vyčíslené v súhrnných nákladoch regulácie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
159	Povinnosť predkladať investičnú zmluvu pri žiadosti o zaradenie do evidencie rodinných podnikov a žiadosti o registráciu rodinného podniku	§ 15a ods. 3, § 15c ods. 1, § 15e ods. 1	01.07.2023	rodinné podniky, ktoré požiadali o zaradenie do evidencie rodinných podnikov alebo o registráciu rodinného podniku	-	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie a taktiež boli vypočítané predpokladané náklady spojené s administratívnymi povinnosťami, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol kalkulovaný vplyv na podnikateľské prostredie samostatne. Regulácia určujúca podmienky, resp. obsah investičnej zmluvy, totiž priamo nespôsobuje vznik nákladov. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Vzhľadom na povahu regulácie a nedostatok údajov pre kalkuláciu nie je možné vypočítať celkové skutočné náklady hodnotenej regulácie na podnikateľské prostredie. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť spôsob vypočítania skutočných vplyvov na podnikateľské prostredie.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
K dátumu spracovania formulára nebol registrovaný/evidovaných ani jeden rodinný podnik. Register rodinných podnikov je dostupný na: https://registre.socialnaekonomika.gov.sk/registrovane-rp Evidencia rodinných podnikov je dostupná na: https://registre.socialnaekonomika.gov.sk/evidovane-rp
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol vypočítaný vplyv na podnikateľské prostredie samostatne. Zároveň nie je možné vypočítať celkové skutočné náklady hodnotenej regulácie na podnikateľské prostredie vzhľadom na povahu regulácie a nedostatok údajov pre kalkuláciu. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie samostatne. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze. Za nepredpokladaný vplyv by sa dala považovať obava podnikateľských subjektov pri ochrane citlivých údajov uvedených v investičnej zmluve (v kontexte jej prikladania k žiadosti). Aj keď nie je možné takto definovaný vplyv vyjadriť pomocou výšky finančných nákladov, zohráva významnú rolu pri posudzovaní celkového vplyvu regulácie na podnikateľské subjekty.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sekcia sociálnej ekonomiky, odbor koordinácie sociálnej ekonomiky

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

ARDEN LEGAL & TAX s.r.o., 47 256 443
(ďalej ako „ARDEN LEGAL“)

Slovenský živnostenský zväz, 00 679 321
(ďalej ako „SŽZ“)

Subin & Partners, a.s., 53560809
(ďalej ako „Subin & Partners“)

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

Forma:

Dátum vykonania:

ARDEN LEGAL osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

06.03.2025

SŽZ osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

06.03.2025

Subin & Partners osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

06.03.2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 04.02.2025 do 17.02.2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty alebo zastupiteľské organizácie.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Účastníci konzultácie zhodne uviedli, že aktuálne nastavenie regulácie nie je vyhovujúce. Účastníci prezentovali svoje pripomienky a podnety, ktorých obsahom bola predovšetkým kritika povinnosti predkladať investičnú zmluvu pri žiadosti o zaradenie do evidencie rodinných podnikov a žiadosti o registráciu rodinného podniku. Zúčastnené subjekty považujú takúto povinnosť za neodôvodnenú a nepripustnú zásah do fungovania rodinných podnikov zo strany orgánov štátnej správy.

V kontexte prezentovaných pripomienok zúčastnení zástupcovia podnikateľského sektora upozornili najmä na skutočnosť, že obsah investičnej zmluvy v mnohých prípadoch tvoria aj informácie citlivého charakteru, ktorých sprístupňovanie mimo sféry rodinného podniku by pre daný podnik mohlo predstavovať zvýšené riziko ich úniku, prípadne neoprávnenej manipulácie a pod. Predmetná zmluva môže obsahovať informácie o obchodných alebo strategických plánoch, správy o finančnej a obchodnej situácii podniku, osobné údaje členov rady, prípadne aj informácie o realizovanom (alebo plánovanom) výskume a vývoji a podobne.

Zástupca SZZ v kontexte hodnotenej regulácie uviedol, že bežný rodinný podnik (resp. podnikateľské prostredie všeobecne), skôr ako výhody očakáva od príslušného právneho predpisu (t. j. zákon č. 112/2018 Z. z.) v prvom rade stabilné a transparentné právne prostredie a efektívnu vymožitelnosť práva.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor uvádza, že základným zámerom zákona v kontexte rodinných podnikov bolo upraviť tento typ podniku zákonnou normou, a to predovšetkým s dôrazom na vymedzenie jeho určujúcich znakov, medzi ktorými je existencia rodinných väzieb. Tieto väzby sú pre rodinný podnik zásadné z pohľadu jeho vnútorného fungovania, ako aj z pohľadu ich možného vplyvu na samotné podnikanie. Hlavným cieľom rodinného podniku je nepochybne podnikanie v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, avšak na rozdiel od bežných podnikov, rodinné podniky môžu klásť dôraz aj na kultiváciu rodinných väzieb vo vnútornom prostredí rodinného podniku, posilňovanie rodinných hodnôt a kvality rodinného života, nevynímajúc rozvoj rodinnej hmotnej kultúry a tradície. Rodinný podnik tak neplní len základný cieľ realizácie podnikateľskej činnosti s cieľom tvorby zisku, ale môže mať aj vyšší zámer s cieľom kultivácie a rozvoja rodinného prostredia a tzv. spoločnej rodiny.

Gestor na margo samotného podnetu uvádza, že v § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. sa zaviedla fikcia, že podnik naďalej spĺňa základné atribúty rodinného podniku, aj keď do podniku vstúpi rozvojový kapitál spôsobom ekvity. Z navrhovaného znenia však vyplýva, že hospodársky prospech viac ako 50 % zo zisku po zdanení a väčšinu hlasovacích práv má fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nie je členom spoločnej rodiny. Splnenie podmienky podľa odseku 1 písm. b) prvého bodu a druhého bodu je zároveň podmienené fikciou, že sa počas trvania tejto investície považuje za splnenú, ak investičná zmluva spĺňa potrebné ustanovenia. Dôvod právnej fikcie je ten, aby bol do rodinného podniku umožnený vstup súkromného rozvojového kapitálu pri rešpektovaní a dodržaní

pravidiel vlastných takémuto vstupu, a to pri zachovaní evidencie alebo štatútu rodinného podniku na čas predmetnej investície. Predmetný odsek slúži k umožneniu nahliadnutia dodržania týchto podmienok. MPSVR SR je viazané dodržiavať zákonné podmienky mlčanlivosti vo veci osobných údajov, ako aj v zmysle obchodného tajomstva vo vymedzení mu prislúchajúcom.

V zmysle § 25 zákona č. 112/2018 Z. z. MPSVR SR v rámci výkonu štátnej správy v oblasti sociálnej ekonomiky a v oblasti rodinných podnikov okrem iného priznáva a zrušuje štatút registrovaného rodinného podniku, zaraďuje rodinný podnik do evidencie rodinných podnikov a vyradzuje z evidencie rodinných podnikov, ukladá pokuty podľa § 28 zákona č. 112/2018 Z. z., vykonáva kontrolu dodržiavania povinností podľa tohto zákona. V zmysle preukazovania spĺňania potrebných podmienok a napĺňania atribútov rodinného podniku v zmysle zákona môže MPSVR SR žiadať doklady, ktoré potrebné preukazujú.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Alternatívne riešenie podľa vyjadrenia autora podnetu (ARDEN LEGAL) spočíva v nahradení aktuálnych zákonných požiadaviek iným kontrolným mechanizmom, ktorý by mohol mať formu napr. čestného prehlásenia. Týmto spôsobom by príslušný rodinný podnik deklaroval, že aj po vstupe investora zostávajú zachované podmienky pre štatút rodinného podniku v súlade s § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z., a zároveň by sa tým eliminovalo riziko možného sprístupnenia dôverných informácií týkajúcich sa daného rodinného podniku. V prípade, ak by sa čestné vyhlásenie rodinného podniku ukázalo ako nepravdivé, bolo by možné takýto rodinný podnik sankcionovať v zmysle príslušných právnych predpisov (za uvedenie nepravdivých informácií a pod.).

Zástupca SZZ označil legislatívne *ad hoc* úpravy jednotlivých regulácií, týkajúcich sa problematiky rodinného podnikania v rámci zákona č. 112/2018 Z. z. za neefektívne. SZZ ako alternatívne riešenie navrhuje prijatie osobitného právneho predpisu, ktorého predmetom právnej úpravy by bola výlučne oblasť rodinného podnikania a rodinných podnikov.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

V reakcii na navrhované alternatívne riešenia gestor uviedol, že predloženie investičnej zmluvy slúži na preukázanie toho, že rodinný podnik nestratil svoj štatút ani po vstupe investora s rozvojovým kapitálom, ak sú dodržané dohodnuté pravidlá v investičnej zmluve. Predloženie investičnej zmluvy slúži ako dôkaz, že aj napriek zmene vlastníckej alebo hlasovacej štruktúry sú splnené podmienky zákona. Cieľom je zabezpečiť transparentnosť a ochranu charakteru rodinného podniku počas trvania investície.

K informáciám, že investičná zmluva môže obsahovať aj dôverné, prípadne iné citlivé informácie o činnosti podniku sa gestor vyjadril, že MPSVR SR je viazané dodržiavať zákonné podmienky mlčanlivosti vo veci osobných údajov, ako aj v zmysle obchodného tajomstva vo vymedzení mu prislúchajúcom. Zároveň dodal, že identickú povinnosť majú v rámci zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch aj sociálne podniky.

V kontexte alternatívneho návrhu nahradiť zápisnicu čestným vyhlásením gestor uviedol, že s navrhovaným riešením nesúhlasí, pretože inštitút čestného vyhlásenia nie je možné, pre naplnenie požadovaného účelu, považovať za postačujúci.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Zákonom č. 494/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony boli do zákona č. 112/2018 Z. z. zavedené ustanovenia týkajúce sa rodinných podnikov, ktoré vytvorili právny rámec ich fungovania, vrátane definície, cieľov, podmienok evidencie a registrácie. Ustanovenie § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. upravuje možnosť vstupu rozvojového kapitálu formou ekvity do rodinného podniku pri zachovaní jeho štatútu prostredníctvom právnej fikcie. Umožňuje sa tak kapitálové posilnenie podniku výmenou za podiel na vlastníctve a hlasovacích právach investora mimo rodiny, ak sú splnené zákonné podmienky. § 15c a § 15e zákona č. 112/2018 Z. z. upravujú proces evidencie a registrácie, vrátane podávania žiadostí a predkladania povinných príloh.

V prípade majoritného vplyvu investora mimo rodiny je potrebné k žiadosti priložiť v zmysle požadovaných príloh aj investičnú zmluvu ako dôkaz naplnenia požiadaviek zákona.

Pri hodnotenej regulácii sa otvára aj téma dostatočnej ochrany citlivých informácií, ktoré sú súčasťou investičnej zmluvy. Tieto informácie môžu byť natoľko súkromné, resp. citlivé, že to u mnohých subjektov môže vytvárať pochybnosť o ich dostatočnej ochrane, ak majú byť súčasťou žiadosti o evidenciu alebo registráciu rodinného podniku.

Podľa autora podnetu (ARDEN LEGAL) regulácia nie je nastavená optimálne z dôvodu nadmernej administratívnej náročnosti a rizika sprístupnenia dôverných údajov pri povinnosti predkladať investičnú zmluvu. Ako problém vníma aj skutočnosť, že súčasný postup môže byť pre podniky odrádzajúci najmä pri zapojení externého kapitálu. V praxi sa preto objavujú úvahy o využití menej invazívnych kontrolných mechanizmov, ako je napríklad čestné vyhlásenie o splnení zákonných podmienok.

Zástupca SZZ zároveň poukazuje na nesúrodosť úpravy rodinného podnikania v rámci zákona č. 112/2018 Z. z. a upozorňuje na potrebu systematickejšieho prístupu.

Gestor považuje optimálnosť nastavenia regulácie za primeranú, keďže § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. umožňuje vstup rozvojového kapitálu do rodinného podniku pri zachovaní jeho štatútu prostredníctvom právnej fikcie. Táto fikcia sa uplatňuje za predpokladu, že investičná zmluva spĺňa stanovené podmienky, čím sa zároveň ochraňuje štruktúra rodinného podnikania. MPSVR SR je oprávnené vyžadovať dokumenty preukazujúce splnenie zákonných podmienok a zároveň je viazané zákonnou mlčanlivosťou. V rámci výkonu štátnej správy gestor vykonáva evidenciu, udeľuje a ruší štatút registrovaného rodinného podniku a kontroluje dodržiavanie povinností.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Z pohľadu autora podnetu alternatívne riešenie spočíva v nahradení súčasných zákonných požiadaviek flexibilnejším kontrolným mechanizmom, napríklad formou čestného prehlásenia zo strany rodinného podniku. Takýto podnik by deklaroval, že aj po vstupe investora sú naďalej splnené podmienky štatútu rodinného podniku podľa § 15a ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z., čím by sa zároveň minimalizovalo riziko zverejnenia dôverných informácií. V prípade nepravdivého vyhlásenia by bolo možné uplatniť sankcie v súlade s platnou legislatívou. Zástupca SZZ zároveň upozornil, že súčasné legislatívne zásahy v podobe čiastkových zmien považuje za málo efektívne a vyjadril myšlienku prijatia samostatného právneho predpisu, ktorý by komplexne upravoval problematiku rodinného podnikania.

Gestor považuje predloženie investičnej zmluvy za nevyhnutné na preukázanie, že rodinný podnik si zachováva svoj štatút aj po vstupe investora s rozvojovým kapitálom, ak sú dodržané podmienky v zmluve. MPSVR SR je viazané zákonnými podmienkami mlčanlivosti týkajúcimi sa osobných údajov a obchodného tajomstva, čo zabezpečuje ochranu dôverných informácií. Gestor nesúhlasí s nahradením predloženia investičnej zmluvy čestným prehlásením, pretože považuje tento mechanizmus za nedostatočný na splnenie požiadaviek zákona č. 112/2018 Z. z.

9.4.4 Odporúčenie spracovateľa:

☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ vníma dôverný charakter investičnej zmluvy, ktorá obsahuje citlivé informácie chránené zmluvným tajomstvom. V nadväznosti na uvedené spracovateľ považuje za dôležité pokračovať v hľadaní kompromisného a všeobecne prijateľného riešenia za účelom zvýšenia istoty pri ochrane citlivých údajov, ktoré sú súčasťou povinných príloh pri podaní žiadosti o registráciu alebo evidenciu rodinného podniku. Ďalšou možnosťou je hľadanie alternatívneho spôsobu pri preukazovaní zachovania znakov rodinného podniku po vstupe externého investora do rodinného podniku.

Z praxe však vyplýva, že podnikateľské subjekty v oblasti rodinného podnikania poukazujú aj na ďalšie administratívne a legislatívne prekážky spojené s evidenciou a registráciou rodinných podnikov podľa súčasnej právnej úpravy. Nejednoznačné požiadavky na predkladanie dokumentov, komplikované a obmedzujúce podmienky, napríklad ohľadom investičných zmlúv a štruktúry podniku, ktoré ako celok výrazne znižujú atraktivitu a využiteľnosť tohto režimu podnikania. Okrem uvedeného však najmä absentujú výhody, ktoré by podnikateľské subjekty povzbudili a motivovali evidovať alebo registrovať sa ako rodinný podnik. Z tohto dôvodu spracovateľ odporúča celkovo zjednodušiť a jasne definovať procesy spojené s evidenciou a registráciou rodinných podnikov, odstrániť nadmernú administratívnu záťaž a zaviesť efektívne stimuly na podporu rodinného podnikania. Zároveň by bolo vhodné prehodnotiť vyňatie príslušných ustanovení o rodinných podnikoch zo zákona o sociálnej ekonomike a zapracovať ich do vhodnejšieho právneho predpisu.

Toto stanovisko je potrebné vnímať v kontexte ďalších ex post hodnotení týkajúcich sa zákona č. 112/2018 Z. z.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu súhlasil s obsahom stanoviska spracovateľa.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia